

העוררת: מעיין החינוך התורני בא"י
ע"י מר חיים אורלוויק

- נגד -

המשיבה: מדינת ישראל – משרד החינוך
באמצעות הלשכה המשפטית של משרד החינוך
רחוב דבורה הנביאה 2, ירושלים
טלפון: 02-5603740; פקסימיליה: 02-5603840

החלטה

מעיין החינוך התורני בא"י (להלן – "העוררת") הגישה את הערר שבפנינו כנגד החלטת המנהל הכללי של משרד החינוך (להלן – "המנכ"ל") מיום ג' בכסלו תש"פ (01/12/2019) בעניין סמל מוסד 760140.

הבקשה לרישיון עבור בית ספר חדש "שערי חסד" הוגשה ביום 16/9/2019, קרי, כחמישה וחצי חודשים לאחר המועד הקבוע להגשת בקשות על פי נהלי המשיב.

בהחלטתו, **דחה** המנכ"ל, מכוח הסמכות שבסעיף 4 לחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969 (להלן – "חוק הפיקוח" או "החוק"), את בקשת העוררת לקבל רישיון לפתיחת בית ספר חדש לבית ספר שערי חסד, ברחוב הקרן הקיימת 15 בירושלים בשנה"ל תש"פ מאחר והעוררת הגישה את בקשתה באיחור והיא אינה עומדת בתנאי הנוהל שעניינו הגשת בקשות חריגות באיחור כלהלן:

- "החלטתי לדחות את בקשתכם למתן רישיון בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט – 1969 מהטעמים הבאים:
1. הבקשה לקבלת רישיון הוגשה במועד מאוחר (16.09.19) והושלמה רק ב- (18.11.19) ואינה עומדת בדרישות נוהל החריגים כפי שמופיעות בסעיף 4 לנוהל.
  2. מספר הילדים המבוקש הינו נמוך ובניגוד לנהלי המשרד.
  3. לא התקבל אישור ממנהל מינהל החינוך בעיריית ירושלים כמבוקש.
- לאור האמור לעיל, החלטתי שלא לאשר פתיחת מוסד חדש לשנה"ל תש"פ".

כנגד החלטה זו הוגש הערר שבפנינו.

רקע – נוהל הרישוי ונוהל הגשת בקשות חריגות

נוהל הגשת בקשות חריגות לפתיחת מוסדות חינוך לשנת הלימודים תשפ"ב (להלן - "נוהל חריגים"), מגדיר את האופן שבו יבחן המשיב בקשות לקבלת רישיון אשר לא הוגשו במועדים שנקבעו בנוהל הרישוי.

בסעיף 2 לנוהל חריגים נקבעו שני תנאי סף לדיון בבקשה שהוגשה באיחור, כלומר שלא במועד הקבוע בנוהל הרישוי (31.3) וככל שהם אינם מתקיימים – תידחה הבקשה על הסף.

א. הבקשה הוגשה באופן מלא ותקין.

ב. הבקשה מתייחסת אך ורק למוסד אשר מהווה פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים, כלומר ללא מוסד זה לא יהיה פתרון חינוכי לתלמידים שצפויים ללמוד בו.

להוכחת תנאי הסף השני, קובע הנוהל כי יש לצרף שני מכתבים ;

האחד, מכתב מפורט ומנומק בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית כי הוא תומך באישור הבקשה באופן חריג. במכתב זה יש לכלול את הפרטים הבאים :

א. שם הבעלות, שם המוסד וכתובתו המדויקת (הכוללת גוש וחלקה)

ב. פירוט הצורך במוסד החינוכי (כגון: נתוני הרישום והשיבוץ התומכים בצורך במוסד החינוכי, קיומן של אלטרנטיבות חינוכיות, ייחודיות ככל שרלוונטית ועוד)

ג. כל מידע נוסף הדרוש לשם קבלת ההחלטה היכול לתמוך בעמדת הרשות כי אין כל פתרון חינוכי אחר מלבד הגורם המבקש.

השני, מכתב הסבר מן הבעלות על סיבת הגשת הבקשה במועד מאוחר.

סעיף 3 לנוהל קובע כי בקשה שלא עמדה בשני תנאי סף אלו – תועבר לדחייה ולא תיבחן לגופה.

ככל שבקשה שהוגשה במועד מאוחר עמדה בשני תנאי הסף האמורים, יש לבחון את הסיבה להגשת הבקשה באיחור. סעיף 4 לנוהל קובע רשימה של סיבות, שיצדיקו הגשת בקשה לרישיון באיחור. כלומר, בעלות שמגישה בקשה באיחור, בקשתה תידון אך ורק אם הבקשה לא הוגשה במועד בשל אחת מבין ארבע הסיבות שמנויות באותו סעיף.

אם התקיימו שני תנאי הסף המצטברים שצוינו לעיל, ורק אז, יש לבחון גם האם הבעלות הצביעה על כך שהסיבה להגשת הבקשה באיחור היא אחת מן הסיבות המנויות בסעיף 4 לנוהל:

"4.1 בקשות הנוגעות למבנים שנבנו מכספי המדינה אך הליך הבנייה

התעכב והבנייה טרם הסתיימה במועד האחרון להגשת בקשות, ועל כן

לא התאפשרה הגשת הבקשה במועד.

4.2 בקשות הנוגעות למוסדות חינוך הפועלים במסגרת רישיון קיים,

ונוגעות למבנים שהעברה אליהם נעשתה מנסיבות שאינן תלויות

בבעלות. לעניין זה יודגש, כי ככל שנסיבת העברת המבנה הייתה ידועה

לבעלות במועד הקבוע להגשת בקשות שלא בהתאם לנוהל זה – הבעלות

לא תוכל להגיש בקשה בהתאם לסעיף זה.

4.3 בעלות שהתעכבה בהגשת הבקשה בשל מכרז שנערך ברשות המקומית להפעלת המוסד החינוכי או לשימוש כדין במבנה המוסד החינוכי.

במסגרת סעיף זה ישקלו שיקולים כגון: התנהלות הרשות, מועד עריכת המכרז, נסיבות עריכת המכרז, מועד הגשת הבקשה להקצאה ועוד.

ויובהר כי פרסום מכרז במועד מאוחר מאשר המועד שבו אפשר היה לפרסם את המכרז על ידי הרשות המקומית, יהווה שיקול שלא לדון בבקשה המוגשת לפי נוהל זה.

4.4 בקשות שהאיחור בהגשתן נובע מבניית שכונה חדשה שאכלוסה התעכב עד לאחר המועד האחרון להגשת בקשות. במקרה זה יש להמציא אישור מהרשות מתי אוכלסה אותה שכונה.

בכל אחת מהעילות יש לצרף מסמכים להוכחת אותה עילה".

באשר לסיבות להגשת הבקשה באיחור; בסעיף 6 לנוהל נקבע במפורש כי: "ויובהר, כי לא ניתן יהיה להגשת בקשה במקרה בו האיחור בהגשת הבקשה נבע מהתנהלות המוסד או הבעלות, כגון התארגנות מאוחרת לפתיחת המוסד וכיו"ב".

בקשה לרישיון שהוגשה באיחור תיבחן לגופה רק אם הבעלות עמדה בכלל התנאים האמורים.

עניינה של העוררת

העוררת הגישה בקשה לפתיחת בית ספר חדש 16/9/2019, בעוד המועד הקבוע להגשת בקשות חדשות לרישיון הינו 31/3 בשנה הרלוונטית.

כעולה מן החומר המונח בפנינו, העוררת לא הגישה יחד עם בקשתה מכתב הסבר מאת מנהל אגף החינוך ברשות המקומית.

במסגרת כתב הערר העוררת המציאה שני מכתבים; האחד, מאת מנהל האגף לחינוך חרדי בעיריית ירושלים, מר איתמר בר עזר, מיום 29/8/2019, בו ציין כי "הנהלת בית הספר מבקשת לפתוח בית ספר יסודי כהמשך לגנים שכבר פועלים במקום... אנו מבקשים כי תקבלו את בקשתם למרות היותה מוגשת באיחור זאת לאור העובדה שהעיכוב בהגשת הבקשה נבעה מפרוצדורה שהתמשכה מול בעלי הנכס אותו הבעלות שכרה בעת האחרונה".

השני, מכתבו של מר אביב קינן, ראש מינהל החינוך בירושלים מיום 12/12/2019 בו נכתב כי "בהמשך לשיחתנו היום, אבקש לבחון באופן חיובי את מתן הרישיון לת"ת זה הנמצא בכתובת קק"ל 15 ובבעלות של מעיין החינוך התורני. הת"ת נותן מענה לאוכלוסייה חרדית מזרם מסוים הגר בשכונה".

אין חולק כי בקשתה של העוררת לא כללה מכתב מאת מנהל אגף החינוך, כנדרש בנהלי המשיבה. נבהיר, כי ככלל, כתב הערר והדיון בפני ועדת הערר אינם מהווים הזדמנות נוספת להשלמת מסמכים חסרים, בעיקר כאשר מדובר בבקשה שהוגשה באיחור.

בבחינת למעלה מן הצורך, בחנו את המכתבים של ראש מינהל החינוך בעירייה ושל מנהל האגף לחינוך חרדי בעיריית ירושלים. עיון במכתבים אלו מעלה כי הם אינם עומדים בדרישות המנויות בסעיף 2 לנוהל חריגים. מנהל אגף החינוך החרדי ציין במכתבו כי הוא מבקש לקבל את הבקשה באיחור מהסיבה שהעוררת התעכבה בהגשת הבקשה בשל התמשכות הליכים מול בעלי הנכס ששכרה. סיבה זו אינה מנויה בסעיף 4 לנוהל חריגים. בנוסף, מנהל אגף החינוך החרדי כלל אינו מתייחס לשאלה האם המוסד החינוכי מהווה פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. מנהל מינהל החינוך מאזכר במכתבו כי ת"ת נותן מענה ל"זרם חרדי מסוים" המתגורר בשכונה, זאת ללא פירוט, וללא מידע קונקרטי הדרוש לשם קבלת ההחלטה כי אין כל פתרון חינוכי אחר מלבד מוסד העוררת.

לאחר שעיינו בשני המכתבים, מסקנתנו היא כי מכתבים אלו אינם עומדים בהוראות נוהל חריגים ואין בהם כדי לשנות מהחלטת המנכ"ל.

לכך מצטרף נימוק נוסף; בקשתה של העוררת לרישיון כללה רשימה של 24 תלמידים בלבד. לכתב הערר צירפה העוררת רשימת תלמידים הכוללת 23 תלמידים.

סעיף 4.1 לנוהל הרישוי קובע כי בבית ספר יסודי צומח יהיו 2 כיתות בדרגת כיתה א' או כיתה אחת בדרגת כיתה א' וכיתה אחת בדרגת כיתה ב', ובלבד שמספר התלמידים המזערי יהיה 22 תלמידים בכל כיתה. מכאן כי מספר התלמידים במוסד החינוכי אינו עונה על מספר התלמידים המינימאלי הנדרש בנהלי המשיבה לפתיחת מוסד חינוכי חדש.

לאחר שקראנו את טיעוני הצדדים בעיון, שמענו את טענותיהם בעל פה במסגרת הדיון שהתקיים ביום כ"ה בכסלו תשפ"ב (29/11/2021) לא מצאנו עילה להתערבות בהחלטת המנכ"ל.

בשולי הדברים נוסף, כי לא מצאנו הכרח לדון בטענה המקדמית בעניין זכות העמידה של מנהל העוררת במקרה זה.

מכאן מסקנתנו כי החלטת המנכ"ל ניתנה כדין וכי במועד הגשת בקשתה, ואף לאחר הגשת הערר, העוררת לא עמדה בתנאי נוהל חריגים ולכן לא היה מקום לדון בבקשתה לגופה.

סיכומם של דברים

החלטת המנכ"ל לפי העוררת אינה עומדת בתנאי נוהל חריגים היא סבירה ואיננו מוצאות מקום להתערב בה.

הערר נדחה.

אין צו להוצאות.

ניתנה היום, יום שני כ"ט אייר תשפ"ב (30 מאי 2022).

שמחה כחלון
שמחה כחלון
חברת הוועדה

מיטל קורקוס
מיטל קורקוס, עו"ד
יו"ר הוועדה

אפרת קפלן
אפרת קפלן, עו"ד
חברת הוועדה